

Dutkosa vuodustusat

**Duodjesuorggi
earenoamášámmátdu
kkus**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Duodjesuorggi earenoamášámmátdukkus

Dutkosa čađahan máhttin

Duodjesuorggi earenoamášámmátdukkosa čađahan bargá duodjesuorggi ámmátbargin iežas suorggi miel bargguin. Duodjesuorggi earenoamášámmátdukkosa čađahan dovda duoji kulturárbevieru, ávdnasiid ja ovdáneami. Son diehtá ja ádde duoji mearkkašumi sápmelaš kultuvrras. Son bajásdoallá, ovdánahtta ja gaskkusta duodjemáhttima. Dutkosa čađahan pláne ja válmmašta áššehassii dahje čuožahatjovkui alladásat dujiid, buktagiid ja bálvalusaid. Son ovdánahtta duoji bargoproseassaid ja -vugiid sihke geavaha ávdnasiid hutkás vugiin. Dutkosa čađahan giehtačála lea alladásat ja gárvejuvvon. Su bargan lea bargodorvolaš ja ovddida bargoburesveadjima.

Barggut, main dutkosa čađahan sáhtta doaibmat

Dutkosa čađahan bargá sámedujiid mánggabealat ja gáibideaddji bargguin. Son sáhtta bargat fitnodatdoallin, fidnobargin, bargin dahje jođihanbargguin nuppi bálvalusas.

Ášši namma	Duodjesuorggi earenoamášámmátdukkus
Mearrádusa diáranummir	OPH-1382-2023
Fápmuiboahhtin	01.08.2023

Sisdoallu

1. Dutkosa čoagganeapmi	1
2. Dutkosa oasis	2
2.1. Meašttirbarggu ollašuhttin duodjesuorggis, 60 mč (107137)	2
2.2. Máhttima gaskkusteapmi duodjesuorggis, 30 mč (107138).....	3
2.3. Bagadallin doaibman duodjesuorggis, 45 mč (107139).....	4
2.4. Čájáhusprošeavtta ollašuhttin duodjesuorggis, 45 mč (107140).....	6
2.5. Fitnodatdoaimma ovdánahttin duodjesuorggis, 45 mč (107155)	7
2.6. Ovdánahttinbargu duodjesuorggis, 45 mč (107156)	9
2.7. Doaimma plánen ja jodiheapmi, 45 mč (300564)	10

1. Dutkosa čoagganeapmi

Duodjesuorggi earenoamášámmátdutkkus (180 mč) čoaggana dutkosa guovtti geatnegahtton (90 mč) ja guovtti váljaoasis (90 mč).

DUTKOSA GEATNEGAHTTON OASIT   90 MČ
Meašttirbarggu ollašuhttin duodjesuorggis, 60 mč
Máhttima gaskkusteapmi duodjesuorggis, 30 mč
DUTKOSA VÁLJAOASIT   90 MČ
Bagadallin doaimman duodjesuorggis, 45 mč
Čájáhusprošeavtta ollašuhttin duodjesuorggis, 45 mč
Fitnodatdoaimma ovdánahttin duodjesuorggis, 45 mč
Ovdánahttinbargu duodjesuorggis, 45 mč
Doaimma plánen ja jođiheapmi, 45 mč
Báikkálaš ámmátmáhttogáibádusaide vuodđudeaddji dutkosa oassi   0-45 mč
<i>Dutkosa oassi dahje oasit sisttisdollet bargoeallima báikkálaš dárbbuid mat heivejit viidásut go ovta bargosaji dárbbuide. Skuvlema lágideaddji nammada dutkosa oasi bargoeallima doaibmaollisvuoda vuodul ja meroštallá dasa viidodaga máhttinčuoggán. Skuvlema lágideaddji meroštallá ámmátmáhttogáibádusaid ja máhttima árvoštallama seammá láhkai go ámmátlaš dutkosa osiin.</i>
Dutkosa oassi mii vállejuvvo ámmátlaš vuodđodutkosis, ámmátdutkosis dahje earenoamášámmátdutkosis   0-45 mč
Allaskuvlaoahput   0-45 mč
<i>Dutkosa oassi sisttisdoallá allaskuvlaoahpuid mat dorjot ámmátlaš máhttima.</i>

2. Dutkosa oasis

2.1. Meašttirbarggu ollašuhhtin duodjesuorggis, 60 mč (107137)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtta:

- hutkat ideaid, hábmet ja plánet duodjesuorggi meašttirbarggu áššehassii dahje čuozáhatjovkui
- válmmaštallat bargobirrasa meašttirbarggu ollašuhhtima várás
- ollašuhhtit ja gárvet duodjesuorggi meašttirbarggu
- árvvoštallat iežas doaibmama duodjesuorggis

Árvvoštallan

Studeanta hutká ideaid ja pláne duodjesuorggi meašttirbarggu áššehassii dahje čuozáhatjovkui.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• dovddaha iežas máhttima nanusvuođaid ja ovdánahttinčuozáhagaid • čielggada dárbbu ja ásaha iežas bargui mihttomeari • čuovvu diehtodorvvu, immateriálavuoigatvuođaid, diehtosuoji ja jávohisvuođageatnegasvuođa rávvagiid • árvvoštallá iežas bargama geahččanguovllus duodjesuorggi doaibmabirasin • ádde duoji mearkkašumi sápmelaš kultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis • pláne áššehassii dahje čuozáhatjovkui suorggi alladását meašttirbarggu okto dahje heivvolaš ovttasbarggus • váldá vuhtii mihttomeriid maid áššehas dahje čuozáhatjoavku lea ásahan meašttirbargui • váldá vuhtii hábmemis ja plánemis geavahandárkkuhusa, estetihka ja duodjesuorggi sierraiešvuođaid • váldá vuhtii plánemis ávdnasiid ja bargovugiid birasváikkuhusaid oppa proseassa áigge • ovttasta hábmemis geavahanulbmilii heivvolaš ávdnasiid hutkás vuogi mielde • čielggada dárbbalaš soahpamušgeavadiid • árvvoštallá meašttirbarggu ulbmiliid, goluid, gánnáhahttivuođa ja ollašuhhtinvejolašvuođaid

Studeanta válmmaštallá barganbirrasa meaštirbarggu ollašuhttima várás.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• árvvoštallá ja ovdánahtta bargovugiid nu, ahte váldá vuhtii kvalitehta, doaibmilvuoda ja dorvvolašvuoda • vällje iežas bargamii heivvolaš bargoreaidduid • háhká dahje dárbbu mielde ráhkada bargoreaidduid • vällje ja háhká heivvolaš ávdnasiid nu, ahte geavaha suorggi fierpmádagaid • árvvoštallá ja ákkastallá ávnnasválljemiid ja háhkanvugiid mánggabealagit sierralágan geahčastagaiguin • fuolaha ovddalgihtii bargobirrasa dorvvolašvuodas

Studeanta ollašuhtta ja gárve duodjesuorggi meaštirbarggu.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• váldá vuhtii iežas bargamis duoji mearkkašumi sápmelaš kultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis • ollašuhtta suorggi alladását meaštirbarggu nu, ahte váldá vuhtii resurssaid, kvalitehta, doaibmilvuoda ja dorvvolašvuoda • ollašuhtta meaštirbarggu plána mielde ja rievdata dan dárbbu mielde • geavaha geavahanulbmilii heivvolaš ávdnasiid hutkás vuogi mielde • ovdánahtta dárbbu mielde bargoproseassaid ja bargovugiid • geavaha bargoreaidduid mánggabealagit, čehpet ja bargodorvvolaččat • čuovvu bargodorvvolašvuodarávvagiid ja -njuolggadusaid • čuovvu goluid ja rievdata doaimma dárbbu mielde • doaibmá suvdilis vugiin go háhká, geavaha ja odđasit ávkkástallá ávdnasiid • dokumentere barggu sierra muttuid • ávkkástallá digitála doaibmabirrasa vejolašvuodaiguin • gulahallá njálmmálaččat ja čálalaččat suorggi bargo- ja áššehasbálvalanbargguin sámegillii sihke gulahallá iežas suorggis unnimustá ovttain vieris gielain

Studeanta árvvoštallá iežas doaimmama duodjesuorggis.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• árvvoštallá meaštirbarggu ulbmiliid ollašuhttima • árvvoštallá iežas meaštirbarggu mearkkašumi sámekultuvrras • árvvoštallá iežas meaštirbarggu estetiikka, kvalitehta ja doaibmilvuoda • árvvoštallá iežas bargama ja dan njuovžilvuoda • bivdá máhcahaga áššehasas dahje čuožáhatjoavkkus • ovdánahtta iežas bargama máhcahaga vuodul

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu ámmátlaš iskosis geavatlaš bargguin nu, ahte ollašuhttá duodjesuorggi gáibideaddji barggu dahje gáibideaddji bargguid. Bargu sáhtá leat dáiddalaš, produkšuvnnalaš dahje duoji ovdánahtti. Dan oasil go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čalmmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čađahangiella lea sámejiella.

Dasa lassin studeanta čađaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbbolašvuodaid, mat leat vealtameahtumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čalmmusteami dihte.

2.2. Máhttima gaskkusteapmi duodjesuorggis, 30 mč (107138)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhttá:

- plánet duodjesuorggi máhttima gaskkustanvugiid
- bajásdoallat ja ovddidit duodjesuorggi máhttima

Árvoštallan

Studeanta pláne duodjesuorggi máhttima gaskkustanvugiid.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čađaheami kritearat	• analysere iežas máhttima nanusvuodaid ja vejolašvuodaid duodjesuorggis • kárte oktagasa dahje servoša máhttindárbbuid duodjesuorggis • vállje alces ja bargama ektui njuovžilis vuogi gaskkustit máhttima duodjesuorggis • pláne iežas máhttima gaskkustanvugiid nu, ahte váldá vuhtii oahpahalli dahje čuozáhatjoavkku dárbbuid • háhká lassedieđu dárbbu mielde

Studeanta bajásdoallá ja ovddida duodjesuorggi máhttima.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čađaheami kritearat	• ádde duoji mearkkašumi sápmelaš kultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis • gaskkusta iežas máhttima báikkálaš luonddu, ávdnasiid háhkama ja giehtadallama birra • gaskkusta iežas máhttima duodjesuorggi vieruin ja árvuvin • bargá plána mielde ja dahká plánii dárbbášlaš rievdadusaid • čohkke máhcahaga iežas bargama birra • ovdánahtta máhcahaga vuodul iežas máhttima gaskkusteami vugiid

Máhttima čálmusteapmi

Studeanta čálmusta iežas ámmátmáhtu ámmátlaš iskosis geavatlaš bargguin nu, ahte pláne, ovddida ja bajásdoallá duodjesuorggi máhttima. Dan oasis go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čálmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čađahangiella lea sámejiella.

Dasa lassin studeanta čađaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbbolašvuodaid, mat leat vealtameahtumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čálmusteami dihte.

2.3. Bagadallin doaibman duodjesuorggis, 45 mč (107139)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtta:

- plánet duodjesuorggi bagadallandoaimma
- ollašuhtit duodjesuorggi bagadallandoaimma
- árvoštallat duodjesuorggi bagadallandoaimma

Árvoštallan

Studeanta pláne duodjesuorggi bagadallandoaimma.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čađaheami kritearat	• árvoštallá iežas ámmátlaš máhttima ja fuomáša iežas máhttima ovdánahtindárbbuid • kárte čuožáhatjoavkku dárbbuid ja sierraiešvuodaid bagadallandoaimmas • ráhkada čuožáhatjovkui bagadallanollisvuoda ja váldá ovddalgihit vuhtii nuppástuvvi diliid • ráhkada bagadallandoaimma veahkemateriálaid nu, ahte váldá vuhtii duodjesuorggi sierraiešvuodaid • váldá iežas barggus vuhtii dahkkivuoigatvuodaid

Studeanta ollašuhtá duodjesuorggi bagadallandoaimma.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čađaheami kritearat	• bargá buori gulahallama vuodul oahpahalliin ja movttiidahtá su • láidesta oahpahalliid doaibmabirrasii • láidesta oahpahalliid bargodorrvolašvuhtii ja bargoburesveadjima doaibmanvugiide • bagadallá alla dási ja ortnega mielde duodjesuorggis • duvdá oahpahalliid iežas ovdanbuktima gávdnamii ja iežas bargama vuogi nannemii • ohcá čovdosiid iešguđetlágan bagadallandiliin ja ovdánahtá doaimma dárbbu mielde • vállje ja geavaha njuovžilit doarjamateriála bagadallandiliin • geavaha bagadallandiliin ámmátsátneráju mánggabealagit • čuovvu bargoáiggiid ja soahpá vejolaš nuppástusain • fuolaha buori ovdamearkka mielde doaibmabirrasa dorrvolašvuodas, čorgatvuodas ja doppe loaktimis • geavaha bargo- ja suodjebiktasiid bagadallandili dárbbuid mielde

Studeanta árvvoštallá bagadallandoaimma.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• addá oahpahalliide máhcahaga mánggabealagit ja movttiidahtti vugiin • bivdá máhcahaga iežas bagadallandoaimma birra • árvvoštallá ja ovdánahtta iežas bagadallandoaimma máhcahaga vuodul

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu ámmátlaš iskosis geavatlaš bargguin nu, ahte ollašuhtta duodjesuorggi bagadallandoaimma. Dan oasis go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čalmmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čadahangiella lea sámegiella.

Dasa lassin studeanta čadaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbbolašvuodaid, mat leat vealtameahtumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čalmmusteami dihte.

2.4. Čájáhusprošeavtta ollašuhttin duodjesuorggis, 45 mč (107140)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtta:

- bargat čájáhusprošeavtta oassin
- ráhkadit čájáhusprošeavtta dahje dan oasis golloárvvoštallama
- organiseret iežas vástoguovllu čájáhusprošeavttas
- váldit vuostá máhcahaga ja ovdánahtta iežas doaimma

Árvvoštallan

Studeanta bargá čájáhusprošeavtta oassin.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• oassálastá čájáhusprošeavtta plánenprosessii dárbbaslaš ovttasbarggus sierra doaimmiiguin • pláne visuálalaččat ja dáiddalaččat miellagiddevaš ollisvuodaid • váldá ovddalgihtii vuhtii ja pláne čájáhusprošeavtta dahje dan oasis viidodaga sihke bargomeari maid lágideapmi eaktuda ja áiggi mii dárbbasuvvo • fuolaha ovddalgihtii bargobirrasa dorvvolašvuodas • meroštallá čájáhusprošeavtta dahje dan oasis ulbmiliid • ráhkada duodalaš áigetávvala čájáhusprošeavtta dahje dan oasis plánemii ja ollašuhttimii • bargá njuovžilit ja buori gulahallama vuodul • čielggada soahpamuš- ja dáhkádusgeavadiid • ollašuhtta čájáhusprošeavtta dahje dan oasis plánaid mielde ja ovttasbargá eará doaimmiiguin dárbbu mielde • pláne ja ollašuhtta čájáhusprošeavtta márkanfievrredeami ovttasbarggus sierra doaimmiiguin • heiveha suvdilis ovdáneami prinsihpaid barggustis

Studeanta ráhkada čájáhusprošeavtta dahje dan oasi golloárvvoštallama.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• ráhkada čájáhusa ollašuhttimii dárbbášlaš haddeveardádallamiid ja goluidmeroštemiid • meroštallá čájáhusprošeavtta dahje dan oasi ollašuhttimii dárbbášlaš resurssaid • ohcá dárbbu mielde ruhtadeami čájáhusprošeavtta dahje dan oasi ollašuhttimii • dahká dárbbášlaš fálaldatbivdagiid, dinggojumiid ja háhkamiid sohppojuvvon doaibmavuogi mielde • čuovvu bušeahta ja goluid

Studeanta organisere iežas vástoguovllu čájáhusprošeavttas.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• pláne iežas vástoguovllu doaimma čájáhusprošeavtta áigetávvaliid mielde • bagadallá ja koordinere iežas vástoguovllus prošeavtta ja čájáhusa tehnikkalaš ollašuhttima • čuovvu áigegeavaheami plánaid mielde ja ráđđádallá spiehkastemiid birra

Studeanta váldá vuostá máhchaga ja ovdánahtá iežas doaimma.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• gulahallá njuovžilit čanasjoavkkuiguin čájáhusprošeavtta sierra muttuin • árvvoštallá iežas doaimma čájáhusprošeavtta sierra muttuin ja dan lihkestuvvama ásahuvvon ulbmiliid ektui • árvvoštallá ja ovdánahtá čájáhusdoaimma vejolašvuodaid birgenláhkin

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu ámmátlaš iskosis geavatláš bargguin nu, ahte ollašuhtá duodjesuorggi čájáhusprošeavtta. Dan oasil go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čalmmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čadahangiella lea sámegiella.

Dasa lassin studeanta čadaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbbolašvuodaid, mat leat vealtameahttumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čalmmusteami dihte.

2.5. Fitnodatdoaimma ovdánahttin duodjesuorggis, 45 mč (107155)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtta:

- plánet fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid
- ollašuhttit fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid
- ovdánahttit ovttasbargofierpmádagaid
- ovdánahttit márkanfievrreami

Árvvoštallan

Studeanta pláne fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• háhká mánggabealagit dieđu duodjesuorggi ihtagiin ja atná daid ávkin plánemis • analysere systemáhtalaččat fitnodaga doaimbajuid boahttevuoda oidnolagaid • kárte suorggi eará doaimbiid fálu • analysere fitnodaga doaimma doaimbajuid hárrái ja meroštallá dan vuodul ovdánahttindárbbuid • geavaha dárbbu mielde áššedovdibálvalusaid ovdánahttindárbbuid kártema várás • pláne fitnodaga ovdánahttima dáfus dárbbášlaš máhttima háhkama • pláne fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid ja ásaha daidda ulbmiliid

Studeanta ollašuhtta fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• ođasmahtta fitnodaga fitnodatdoaimbajuid plána ovdánahttindárbbuid vuodul • ollašuhtta fitnodatdoaimma ovdánahttindoaimbajuid plánaid mielde ja rievdata daid dárbbu mielde • čuovvu suvdilis ovdáneami, ehtalašvuoda ja vásttolašvuoda prinsihpaid fitnodatdoaimma ovdánahttimis • árvvoštallá ulbmiliid ollašuvvama ja joatkkaovdánahttindárbbuid

Studeanta ovdánahtta ovttasbargofierpmádagaid.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• meroštallá duodjesuorggi deháleamos fierpmádagaid • vihkkehallá iešguđetlágan ovttasbargofierpmádagaid váikkhusaid fierpmádaga eará doaimbiide • dahká huksejeddji evttohusaid ovttasbarggu nannemii ja viiddideapmái • doaimmá ovttasbargofierpmádagas huksejeddji vugiin ja doalaha buriid gaskavuodaid

Studeanta ovdánahtta márkanfievrrideami.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• árvvoštallá fitnodaga dálá márkanfievrrideami beaktivuoda ja dasa geavahuvvon resurssaid • meroštallá ovdánahttindoaimbajuid mat leat dárbbaslaččat márkanfievrrideami ektui • háhká sierra diehtogálduin dieđu márkanfievrrideami ovdánahttima doarjjan • ráhkada márkanfievrridanbušeahta mii lea ollašuttimis • čielggada heivvolaš márkanfievrridankánálaid nu, ahte atná háhkkojuvvon dieđu ávkin • vällje fitnodahkii heivvoleamos márkanfievrridankánálaid • ollašuttá márkanfievrridandoaimbajuid • hukse dárbbu mielde fierpmádagaid márkanfievrrideami beavttálmahttima várás

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu geavtlaš iskosis nu, ahte ovdánahtta duodjesuorggi fitnodatdoaimma. Dan oasis go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čalmmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čadahangiella lea sámeigiella.

Dasa lassin studeanta čadaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbbolašvuodaid, mat leat vealtameahtumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čalmmusteami dihte.

2.6. Ovdánahttinbargu duodjesuorggis, 45 mč (107156)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtta:

- kártet ovdánahttima dárbbuid
- plánet ja ollašuttit duodjesuorggi ovdánahttinbarggu
- váldit vuostá máhcahaga ja árvvoštallat iežas barggu

Árvvoštallan

Studeanta kárte ovdánahttima dárbbu.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• árvvoštallá iežas ámmátlaš nanusvuodaid duodjesuorggis • fuomáša ja kárte ovdánahttima čuožahagaid ja vejolašvuodaid odđa innovašuvnnaide • ádde duoji mearkkašumi sápmelaš kultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis • meroštallá duodjesuorggi ovdánahttinbarggu mihttomeriid ovttasbarggus vejolaš bargo- dahje čanasjoavkkuin

Studeanta pláne ja ollašuhtá ovdánahttinbarggu.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• geavaha diehtogálduid mat leat dárbbaslaččat iežas ovdánahttinbarggu dáfus • atná ávkin áigeguovdilis ihtagiid heivvolaččat ovdánahttinbarggu plánemis • vállje ja ráddje ovdánahttinbarggu heivvolaččat • meroštallá ovdánahttinbarggu čuožáhatjoavkku • váldá vuhtii iežas barggus duoji mearkkašumi sáme kultuvrra bajásdoallamis ja ovddideamis • pláne ja ollašuhtá ovdánahttinbarggu buori gulahallama vuodul ovttasbarggus vejolaš čanasjoavkkuiguin • ovdánahtá vuorováikkuhus- ja fierpmádagaid huksema vejolašvuodaid • árvvoštallá ovdánahttinbarggu goluid ja ráhkada dárbbu mielde bušeahta • árvvoštallá buriid ákkaid vuodul ovdánahttinbarggu ollašuhttinvejolašvuodaid ja resurssaid mat leat anus • doaibmá vásttolaččat nu ahte ovddida suvdilis ovdáneami prinsihpaid ja oktasaš árvovuođu • čuovvu diehtodorvvu, immateriálavuoigatvuodaid, diehtosuoji ja jávohisvuodageatnegasvuoda rávvagiid

Studeanta váldá vuostá máhcahaga ja árvvoštallá iežas barggu.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• čohkke ja atná ávkin máhcahaga ovdánahttinbarggu áigge • árvvoštallá iežas bargama ráhkaduvvon plána ja áigetávvala sihke goluid ja máhcahaga ektui • árvvoštallá ovdánahttinbarggu váikkuhusaid sáme kultuvrras • árvvoštallá ulbmiliid ollašuvvama ja joatkkaovdánahhtima dárbbuid

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu ámmátlaš iskosis geavadaga bargguin nu, ahte ollašuhtá duodjesuorggi ovdánahttinbarggu. Dan oasis go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo dutkosa oasis, ii sáhte árvvoštallat ámmátlaš iskosa vuodul, ámmátmáhtu čalmmusteapmi dievasmahtto oktagaslaččat eará vugiin. Ámmátlaš iskosa čadahangiella lea sámegiella.

Dasa lassin studeanta čadaha bargoeallima eaktudan lobiid ja gelbolašvuodaid, mat leat vealtameahtumat ámmátmáhttogáibádusain eaktuduvvon máhttima čalmmusteami dihte.

2.7. Doaimma plánen ja jodiheapmi, 45 mč (300564)

Ámmátmáhttogáibádusat

Studeanta máhtá:

- árvvoštallat ja ovdánahttit iežas doaimma ja jodiheami máhttima
- plánet, jodihit ja ovdánahttit iežas vástoguovllu doaimma
- jodihit ja ovdánahttit iežas vástoguovllu bargoveaga ja máhttima
- čuovvut ja árvvoštallat ulbmiliid ollašuhttima ja doaimma beaktivuoda.

Árvvoštallan

Studeanta árvvoštallá ja ovdánahtá iežas doaimma ja jodiheami máhttima.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• atná ávkin dieđu fitnodaga organisašuvdnaráhkadusa, gávpeidea, árvvuid ja doaibmakultuvrra birra ja iežas rolla birra hoavdan • doaibmá ovdamearkan bargoservoša doaibmaprinsihpaid čuovvumis ja ollašuhtá addon strategiija, višuvnna ja árvvuid ovttas bargoveagain • árvvoštallá mánggabealagit iežas máhttima, nanusvuodaid ja barggu beaktivuoda ja ovdánandárbbuid hoavdan • čohkke ja analysere máhcahaga iežas barggu birra hoavdan ja ovdánahtá dan máhcahaga vuodul • doaibmá vásttolaččat ja dahká ákkaid vuodul mearrádusaid • čuovvu gustojeaddji bargoláhkamearrádusaid ja organisašuvnna mearrádusaid ja rávvagiid • čuovvu ehtalaš doaimma ja suvdilis ovdáneami prinsihpaid • gulahallá njálmmálaččat ja čálalaččat suorggi bargo- ja áššehasbálvalanbargguin eatnigillii (suoma-, ruota- dahje sámegiella) ja gulahallá iežas suorggis áinnas ovttain vieris gielain • ráhkada iežas hoavda- ja jodiheangearggusvuodaid ovdánahttinplána • ovdánahtá plána mielde ja gierdevaččat iežas jodiheaddjivuoda ja áššedovdivuoda.

Studeanta pláne, jođiha ja ovdánahtta iežas vástosuorggi doaimma.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• dovdá fitnodaga dahje organisašuvnna strategiija ja dan mearkkašumi doaimama ektui • vuodju fitnodaga ekonomijahálddahussii, gánnáhahttivuhtii, boadusrehkenastimii ja dásádaga čohkiideapmái sihke ekonomijja indikáhtoriidda • pláne iežas vástoguovllu doaimma ja ekonomijja ovttasbarggus vástoguovllus doaimbi dahje eará dárbbášlaš oassebeliiguin • ávkkástallá fitnodaga dehálaš indikáhtoriiguin doaimma plánemis ja jurddabohtosiid dahkamis • atná ávkin aktiivvalaččat jođiheami digitála gaskaomiid ja bargoreaidduid barggustis • ráhkada fitnodahkii dahje iežas vástoguvlui strategiija mii čuovvu organisašuvnna doaimmaplána • ráhkada bušeahttaárvalusa iežas vástoguvlui čuovvovaš rehketdoallo- dahje doaimmabadjái fitnodaga dahje organisašuvnna rávvagiid mielde nu, ahte dárbbu mielde atná ávkin áššedovdiid • čohkke oktii bargat dahjege searvada guovddáš doaimmiid doaimmaplána ja bušeahttaárvalusa ráhkadeapmái • fuolaha ja čujuha resurssaid mat dárbbášuvvojit iežas vástoguovllu beaktilis doaimma ollašuttimii buot diliin nu, ahte sihkarastá bálvalusa kvalitehta • vástida doaimma beaivválaš jođus iežas vástoguovllus nu, ahte čuovvu suvdilis ovdáneami prinsihpaid • ovdánahtta systemáhtalaččat iežas oasis organisašuvnna dahje fitnodaga biras- ja kvalitehtaortnega ovttas bargoveagain • ráhkada rámaid ja doaimmamáliid ulbmiliid čuovvu doaimmii nu, ahte delegere, addá ovddasvástádusa ja fápmuda • reagere ja dahká mearrádusaid rivttes áigge go dilin rievddadit • jođiha ja gohcá barggu iežas vástoguovllu oasis beaktilit ja dahká iežas doaimmagova meroštallon rájaid siste mearrádusaid ja čovdosiid mat leat ákkastallojuvvon jearggalaččat ja vásttolaččat ja nu ovdánahtta doaimma • dikšu vejolaš reklamašuvdnaáššiid ámmátlaččat • jođiha iežas bargobirrasa buori gulahallama vuodul ja addá positiivvalaš ja nanosmahtti máhchahaga • gulahallá njálmmálaččat ja čálalaččat suorggi bargo- ja áššehasbálvalanbargguin eatnigillii (suoma-, ruođa- dahje sámegiella) sihke gulahallá iežas suorggis unnimustá ovttain vieris gielain • gulahallá vásttolaččat, ámmátlaččat ja áddehahtti vugiin áššiin maiddá nuppástuvvi ja hohpolaš diliin.

Studeanta jodiha ja ovdánahtta iežas vástosuorggi bargoveaga ja máhttima.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• máhtta meroštallat máhttingáibádusaid olbmuid geat barget su vástosuorggis • pláne ja meroštallá bargoveaga meari ja árvvoštallá rekryterema dárbbu iežas vástosuorggis • oassálastá dárbbu mielde bargogaskavuoda álgimii ja nohkamii laktáseaddji prosessii organisašuvnna doaibmavuogi mielde • vástida láidesteamis ja bargguide bagadallamis • vástida láidestanmateriálas mii lea ággi dásis ja veahkeha ođđa bargi sajáiduvvamis bargoservošii • árvvoštallá bargojoavkku oktagasaid ámmátlaš ja bargosearvvušlaš gearggusvuodaid buriid ákkaid vuodul • pláne ja organisere bargoveaga bargguid beaktilit ja heivvolaččat • darvána dárbbu mielde heivetmeahtun áššiide ovddalgihtii ja dalánaga • čadaha ovdánahttingságastallamiid bargoveagain jeavddalaččat ja bidjá johtui ságastallama vuodul sohppojuvvon doaibmabijuid • sihkarastá ahte bargoveahka oažžu doarvái dieđu ja movttiidahtta sin buriide bargoarjjaide bealátkeahhtá ja jearggalaččat • dieđiha bargovehkii ja jođihangoddái áššiid jearggalaččat ja ráhkada dárbbášlaš raporttaid • dovdá bargoveaga ovdánahttima prinsihpaid ja organisašuvnna fállan vejolašvuodaid máhttima ovdánahttimis • ollašuhtta bargoveaga skuvlen- ja ovdánahtindárbbuid nu, ahte seammás váldá vuhtii boahttevuoda gáibádusaid • ovddida bargoveaga bargoburesveadjima sohppojuvvon linnjemiid mielde • čuovvu barggustis iežas doaibmasuorgái ja –báikái laktáseaddji lágaid sihke ohcá ja čuovvu gustojeaddji láchkamearrádusaid ja soahpamušaid

Studeanta čuovvu ja árvvoštallá ulbmiliid ollašuhttima ja doaimma beaktilvuoda.

Studeanta	
Dohkkehuvvon čadaheami kritearat	• čuovvu ja árvvoštallá doaibmaplána ollašuhttima viššalit • čuovvu ja árvvoštallá iežas doaimma ekonomalašvuoda ja beaktilvuoda organisašuvnna sohppojuvvon doaibmavugiid ja mihttáriid mielde nu ahte ávkkástallá digitála dieđuiguin • čuovvu bargoveahkagoluid hápmašuvvama jeavddalaččat ja dahká dárbbášlaš ovdánahttindoaimmaid.

Máhttima čalmmusteapmi

Studeanta čalmmusta iežas ámmátmáhtu geavadaga bargguin nu, ahte pláne ja jodiha iežas vástoguovllu doaimma ja bargoveaga sihke máhttima ovdánahttima beaktilit. Máhttin čalmmustuvvo ámmátsuorgái mihtilmas bargobirrasis, dego fitnodatdoalli doaibmasajiin. Dan oasil go ámmátmáhtu, mii gáibiduvvo, ii sáhte čalmmustit geavadaga bargguin, ámmátmáhtu čalmmusteami sáhtta dievasmahttit eará vugiin nu, ahte ámmátmáhtu sáhtta luohtehahtti vugiin árvvoštallat.